

El pregó de la Festa Major

Quan, en nom de l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament, la Marta Albà el va trucar per proposar-li que fes el pregó, la idea el va engrescar de seguida. Van passar alguns mesos i, finalment, cap a les nou del vespre del dia 20 de maig l'Enric, envoltat per una exposició de programes festius, va procedir a la lectura del pregó a la sala d'exposicions de l'Arxiu Municipal. Dissortadament pocs mesos més tard l'Enric ens va abandonar i com a petit testament ens va deixar aquell munt de reflexions recollides en el pregó i que transcrivim en aquest article. Un pregó dedicat al poble de Llagostera en general i a l'Esteve Fa en particular, de qui va dir «li dec molt».

«L'encàrrec del pregó per telèfon. Pensava poder fer un pregó més poètic, més abstracte i personal, és a dir, subjectiu. Essent novament aquí, al poble, després d'una absència de tres anys, per problemes personals, ensopego amb tot tipus d'informació, de notícies: el pas del temps. Una evidència.

Hi ha novetats, coses positives, d'altres no tant. Retrobo el tarannà, el caràcter, resignat, fatalista del poble de Llagostera.

Anys endarrera quan Joan Ventura estava plenament incorporat a la vida del poble i portava la corresponsalia de *Punt Diari* vàrem titular conjuntament, ell i jo, la presentació dels articles de la Festa Major (em penso que el 80). El títol era: «Un poble a la deriva». Era el començament de la transició. Quasi quinze anys després potser m'he fet més comprensiu, menys exigent envers Llagostera. M'he fet vell. Sobretot tinc més dades, conec més la seva història, me l'han fet conèixer. D'ençà l'abandó, o pèrdua, de la indústria surera, el poble econòmicament coixeja. La ubèrrima veïna, la Costa Brava, remeia, parcialment, els problemes econòmics de Llagostera. I Girona, amb l'exili voluntari de molts joves –caps de brot, en coses de generació.

Llagostera és un poble amb poques perspectives –tal com van les coses– de progrés laboral, d'oferta. Hi ha com una mena d'acceptació d'aquest fet.

Un nou tipus de personalitat que s'ha anat establint, consolidant. La important immigració andalusa dels anys cinquanta està adaptada –fora la incomprendible resistència que fan molts davant la nostra parla–. Una segona immigració magribina, africana, més recent, viu de les escorrialles.

Llagostera és encara molt ella, post o neo-feudal; els seus camps i boscos són meravellosos. Les botigues ben fornides, les fleques de primera qualitat. Hi ha més restaurants. Una identitat nova s'ha anat definint. Hi ha un bon percentatge de classes passives –amb un casal nou en perspectiva. Una economia limitada, però suficient. Sempre hi ha excepcions –d'un cantó i d'un altre. Ha guanyat en equipaments municipals, sòcio-culturals, escoles, l'Hospital Municipal Josep Baulida ha passat –qualitativament– a dir-se Residència Geriàtrica, el poliesportiu ha crescut, hi ha dispensari municipal, museu etnològic, un arxiu amb cara i ulls, el museu del dolmen (per què dolmen, dic jo, si davant hi ha un menhir; de debò?). La biblioteca Julià Cutillà, el centenari Casino que va fent (finalment s'ha contractat una empresa especialitzada per eliminar els tèrmits que quasi ja han devorat la biblioteca, que era una peça clau del caràcter corporativista d'abans de la guerra, i que ha estat substituït per aparells televisius de la nostra era tecnològica).

Els escrits que fa l'alcalde, senyor Casas, no són triomfalistes, tenent això de bo, demanen més participació en els afers municipals que és clar, són de tothom. Signe del temps: el pressupost ha augmentat: sis-cents vint-i-cinc milions, proporcionalment, igual que un ajuntament tan car i endeutat com el de Girona capital.

En tres anys el poble s'ha modernitzat; és net, el parc de la Torre és sensacional, s'han fet nous carrers, amplex i arbrats. Sembla que no es farà el projectat aeroport de Panedes; si això fóra així, és una notícia gratament ecològica; per sucra-hi pa).

Cartell d'Enric Marquès
per a la Festa Major
de Llagostera (1980).

La plaça de Catalunya, pendent d'urbanització, ha estat forçosament polèmica». (...) «Enderrocat l'encant de can Romeu, de can Planta, l'any 70, comencen els problemes en aquest espai gegantesc, perdedor, difícil.

S'ha fet una plaça postmoderna, impopular, adaptada al cotxe, aquest enginy meravellós, estèticament mortal –en el doble sentit de la paraula– en els centres de les ciutats i en els pobles. El cotxe i la TV, la televisió, dues protesis físiques i mentals, en l'alienada utilització, gens alliberadora, que se'n fa en l'actualitat. La plaça de Llagostera és com la desgraciada plaça de la Constitució de Girona. D'on surt aquesta grandiloqüència? És necessària? On és la gent que dissenyava les places d'abans, les rambles, tan acollidores, populars i humanes, funcionals i d'estar per casa? A propòsit: on és la Cordèlia de l'escultor Llimona?

Bé quan vaig deixar temporalment Llagostera, hi havia un fet cultural modest però agradable: la reedició de *Coses de Llagostera* de Rafael Mas i Ripoll, en la coordinació de la qual hi havia el metge-pintor Peius Pasqual i l'ajuntament. Semblava clar –i desitjable– que era l'inici d'una sèrie de publicacions sobre totes les «coses» de Llagostera. Una col·lecció que podia ser anual. Prehistòria i història, medi ambient, vida social, biografies de personatges encara poc estudiats.

El *Butlletí de Llagostera* deixà d'aparèixer: és un fet un xic incompreensible, amb el bon rodatge que portava i amb la bona plantilla local que hauria d'estar a l'altura per fer una publicació «alternativa». Paral·lelament, l'encert de les *Crònica*, que surten de l'arxiu, és total; en la seva sobria formulació.

Hi ha algunes urgències, o mancances importants. Si Llagostera vol estar a l'altura del que s'està fent en molts d'altres municipis de proporcions i mèrits semblants. Llagostera continua essent un interrogant per a mi. Com és possible no posar al dia, no recuperar els fonamentals signes d'identitat d'un poble tan desigual, en el seu ritme històric però amb sobrada solera geogràfica, política i intel·lectual.

Política: la seva vida associativa i sindical. Intel·lectual: un grapat de professionals feren possible el seu progressisme, el teixit de la seva vida social col·lectiva. Coixí encara present, en certa manera.

Si repasso el nom del carrers, encara em trobo en un desert, o en un endogàmic recel, gasiu i mesquí, de convilantants que són poc generosos en honorar els seus fills més destacats. Dos mestres (dels d'abans): el nom de Julià Cutillé està associat a la biblioteca de la Casa de les Vídues, inaugurada en el 82; Abelard Fabregas no existeix. El músic Josep Aguiló s'ha merescut un carrer; d'Antoni Varés, el cineasta, només se'n parlà en unes diades de cinema *amateur* que em sembla que no han tingut continuació. Emili Vilà, indiscutible pintor i cartellista cosmopolita, continua essent aquest museu-fundació privada i confusa. Josep Gelabert, el polifacètic capellà científic i pintor, està mig oblidat a Llagostera, on visqué una trentena d'anys.

Pere Mayol, un pintor neo-impressionista de primera fila, es va esvaint en la seva inoblidable monomia i exemplar modestia. Un altre oblidat i de talla: August Vidal, potser la figura més «universal» que Llagostera ha donat mai; ensenyant, home conseqüent en les seves conviccions ideològiques, exiliat a la Unió Soviètica, traductor i estudiós de la gran literatura russa de retorn a Catalunya, mort prematurament el 76, als 67 anys.

Bé, aquí m'aturo. Com ja he dit abans no serveixo per fer un pregó de festa; de Festa Major. Aquesta festa –la de Llagostera, maig o juny?–, a la qual venia des de Girona, quan tenia vint anys. Tinc una pintura de les barraques, tal com s'instal·laven, tal com s'instal·len avui encara, al passeig, amb gent que es passeja, amb una parella amorada.

Llavors, la llum d'aquí, els sembrats que comencen a groguejar, ja em robaren el cor i els colors. Penso amb l'August Vidal; entenc com mai que es fes enviar ginebra florida de Llagostera quan era tan lluny de casa.

A Llagostera hi ha ganes i parament per divertir-s'hi. Sempre hi ha hagut aquí una lúdica tradició, que ve del món dels tapers i encara que, lamentablement, pràcticament, ja no se'n facin, de taps, jo us desitjo a tots una molt bona Festa Major. «Trempar i riure» com acabava les seves cartes l'andalús-català Pablo Picasso, en la seva joventut. Trempar i riure, mentre es pugui.

Lluís Serrat - El Punt

Enric Marquès,
pregoner de la
Festa Major
de Llagostera,
amb J. Vila,
N. Casas
i L. Noell
(1994).

Enric Marquès va facilitar una còpia del pregó a Esteve Fa. En la transcripció del discurs s'ha contrastat l'enregistrament íntegre del pregó fet per Llagostera Ràdio i l'esmentada còpia en poder d'Esteve Fa. Les dues fonts són pràcticament idèntiques. Per dirimir les escasses diferències (algun nom, algun adjectiu, una frase tallada) he donat prioritat a l'enregistrament radiofònic i la coherència en el sentit de la frase.

